

REZULTATI JAVNOG SAVJETOVANJA

Prijedlog Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu

(javno savjetovanje provedeno od 14. veljače do 29. veljače 2024.)

Korištene kratice:

HERA - Hrvatska energetska regulatorna agencija

RH - Republika Hrvatska

ES - energetski subjekt

Metodologija - Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu

OuOJU - opskrbljivač u obvezi javne usluge

TTF - nizozemsko plinsko tržište *Title Transfer Facility*

CEGH - austrijska plinska burza *Central European Gas Hub*

ZO - zajamčena opskrba/zajamčeni opskrbljivač

ZTP - Zakon o tržištu plina

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo <i>/Nije prihvaćeno</i>	Obrazloženje
Načelne primjedbe	Termoplin d.d.	<p>Poštovani,</p> <p>predloženom Metodologijom u suštini se predlaže nastavak dosadašnjeg modela koji je kroz protekle tri (3) godine pokazao značajne nedostatke te utjecao na neizvjesnost plinskog tržišta.</p> <p>Nije predložena NOVA Metodologija koja bi odgovarala nazivu REGULIRANE - " JAVNE USLUGE".</p> <p>Regulator i dalje preuzima ulogu tzv. "javnog naručitelja" te provodi TRŽIŠNI NATJEČAJ, za račun i ime krajnjih kupaca.</p> <p>Metodologijom utvrđuje TRŽIŠNI TROŠAK NABAVE plina (T_{nab}), ali istovremeno OGRANIČAVA TROŠAK OPSKRBE (T_{ops}) s ciljem zaštite interesa samo jedne skupine - krajnjeg kupca.</p> <p>Tržište plina danas je otvoreno za sve kategorije kupaca, svako kućanstvo može odabrati svog opskrbljivača.</p> <p>Odabir opskrbljivača u OJU provodi se SAMO kriterijem "NAJNIŽE CIJENE", a koji se više ne primjenjuje u postupcima javne nabave u kojima je isključiv kriterij "EKONOMSKI NAJPRIHVATLJIVIJE" ponude.</p> <p>Nije realno za očekivati da će svaki kupac, svako kućanstvo, odabrati svog tržišnog opskrbljivača</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svako tržište sadrži kategoriju socijalno osjetljivih kupaca (kućanstva), stoga je NUŽNO da pored TRŽIŠNE opskrbe postoji i REGULIRANA, JAVNA usluga koja jamči: sigurnost opskrbe i slobodni odlazak/dolazak kupca bez penala, a što neizbježno znači i <u>veću cijenu opskrbe</u>. 2. Nije točno da tržište ne funkcionira, osnovni razlog ne provođenja postupaka promjene opskrbljivača je tržišna cijena plina koja u ovom trenutku nije konkurentna javnoj usluzi, ALI to nije dokaz nefunkcionalnosti tržišta. <p><u>ISKUSTVO PROTEKLOG RAZDOBLJA:</u></p> <p>Pojedini opskrbljivači u obvezi javne usluge konkurirali su na natječaju NEREALNO NISKIM cijenama.</p> <p>Omogućavanjem TRŽIŠNOG NADMETANJA u okviru JAVNE USLUGE pojedina distributivna područja (nakon nekonkurentnosti tržišne cijene) imala su masovne prelaske na javnu uslugu za koju nisu bile osigurane količine - a što se uravnotežilo tek intervencijom Vlade RH.</p> <p>Promijenjen je model utvrđivanja troška nabave (T_{nab}) plina, umjesto povijesnog podatka kao referentnu vrijednost preuzeli smo futures podatak. Time se ne rješava gore navedena situacija jer promjena opskrbljivača nije ograničena na razini plinske godine, i dalje je moguća promjena iz mjeseca u mjesec. Kako pravovremeno osigurati količinu i cijenu ako se i dalje ne zna broj kupaca na javnoj opskrbi, niti kako će dugo ostati?</p> <p>Tako dugo dok kupci u kategoriji javne usluge mogu bez ikakvih ograničenja/dinamike preuzimati plin, tako dugo dok mogu mijenjati opskrbljivača na mjesečnoj bazi bez ikakvih penala/naknada - TRŽIŠNOM NADMETANJU (T_{ops}) nema mjesta u JAVNOJ USLUZI.</p> <p>TRŽIŠNO utvrđivanje marže opskrbe, tržišnim nadmetanjem, limitiranjem gornje vrijednosti, NIJE u duhu osnovne definicije JAVNE USLUGE i REGULIRANE djelatnosti. U predloženom obliku ona je diskriminirajuća naspram opskrbljivača u obvezi javne usluge koji ne može iskazati realan trošak opskrbe. Uloga regulatora je da bude pravedan i nediskriminirajuć prema svim sudionicima, a što uključuje i krajnjeg kupca, i opskrbljivača.</p> <p><u>PRIJEDLOG MARŽA OPSKRBE (T_{ops}):</u></p> <p style="text-align: center;">Predlažemo da regulator utvrdi PROSJEČNI TROŠAK OPSKRBE (T_{ops}) za svako distributivno područje na način da osigurava održivosti poslovanja opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizik eventualnog besplatnog prelaska kupaca tržišnom opskrbljivaču i obrnuto.</p>	<p><i>Obrazloženo</i></p>	<p>Zakonom o tržištu plina propisano je da OuOJU-a, ovisno o distribucijskim područjima na teritoriju RH, odlukom određuje HERA na temelju javnog natječaja, i to uz primjenu kriterija najnižeg troška opskrbe plinom OuOJU-a.</p> <p>HERA smatra opravdanim odrediti, i u natječajnoj dokumentaciji objaviti, najviši trošak opskrbe plinom iznad kojeg ponude neće biti prihvaćene. Time bi se prevenirao rizik nuđenja i potencijalnog određivanja nerealno visokog iznosa troška opskrbe plinom koji bi se odrazio na cijenu koju plaćaju krajnji kupci.</p> <p>HERA će kod određivanja najvišeg troška opskrbe plinom uzeti u obzir sve relevantne čimbenike te provesti analizu svih sastavnih elemenata troška opskrbe plinom, uključujući troškove korištenja plinske infrastrukture, troškove energije uravnoteženja i ostale troškova u skladu s odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina, troškove vezane uz obveze energetske uštede propisne Zakonom o energetske učinkovitosti, kao i ostale operativne troškove opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizike povezane s neizvjesnošću kretanja pojedinih elemenata tijekom trogodišnjeg razdoblja.</p> <p>HERA će prilikom izračuna troška opskrbe plinom obuhvatiti sve navedene troškove kako bi se pokrili opravdani troškovi i rizici poslovanja OuOJU-a, a koji je ujedno, u skladu s odredbama ZTP-a, dužan osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom.</p>

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
		<p>Obzirom da se radi o javnoj usluzi koja podliježe regulaciji te dosadašnjim rizicima kojima smo bili izloženi, predlažemo da se obavljanje javne usluge sa PROSJEČNIM TROŠKOM OPSKRBE - REGULIRANIM, a ne TRŽIŠNIM elementom ponudi sudionicima na plinskom tržištu slijedećim redoslijedom:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. distributerima pojedinih distributivnih područja koji ujedno imaju i dozvolu za opskrbu plinom, ii. ukoliko odbiju ili nemaju dozvolu za opskrbu, javna usluga nudila bi se postojećem opskrbljivaču u obvezi javne usluge, iii. ukoliko odbije TEK TADA su ispunjeni uvjeti za provođenje natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge pri čemu kriterij nadmetanja ne bi bila marža opskrbe već kvalificiranost energetskog subjekta (stručna, financijska, tehnička i sl.) <p><u>ZAKLJUČAK:</u></p> <p>Ovaj prijedlog bazira se na ODRŽIVIM i REGULIRANIM prihodima koje određuje regulator za djelatnost JAVNE USLUGE. U trošak opskrbe ukalkulirao bi se značajniji rizik promjene opskrbljivača i sigurnost dobave plina, a što bi svakako dovelo do većeg troška opskrbe.</p> <p>Viši trošak opskrbe (T_{ops}) bio bi MOTIVIRAJUĆ za odabir TRŽIŠNOG OPSKRBLJIVAČA čime bi se ispunio cilj kojem cijelo vrijeme teži regulator. Tada bi se FUNKCIONALNOST OTVORENOG TRŽIŠTA mogla dokumentirati BROJEM PROMJENA OPSKRBLJIVAČA.</p> <p>Javna usluga je za one koji traže dodatnu sigurnost, i spremni su platiti za to višu cijenu, ili su nezainteresirani za sudjelovanje u tržišnom nadmetanju - tome se izlažu oni koji žele preuzeti određene rizike, tržišno orijentirana kućanstva.</p>		
Načelne primjedbe	GEOPLIN d.o.o.	<p>U ožujku i travnju 2023. godine proveden je postupak izmjena predmetne Metodologije čija je posljedica bilo donošenje Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčene opskrbe (Narodne novine br. 38/2023) koje su na snagu stupile 21. travnja 2023. godine.</p> <p>Društvo Geoplin d.o.o. od donošenja predmetnih Izmjena i dopuna mjesecima je upozoravalo HERA-u, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te Vladu RH na enormnu tetu koju provedbom izmijenjene Metodologije trpe opskrbljivači plinom. Naime, navedenom promjenom Metodologije, opskrbljivači plinom koji se prethodno u cijelosti i zakonito postupali u skladu s Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčene opskrbe (Narodne novine br. 108/20), dovedeni su u bezizlaznu situaciju koja je rezultirala njihovim poslovanjem s enormnim gubicima.</p> <p>Štoviše, provedbom promjena Metodologije, društvo Geoplin d.o.o. i dalje posluje s gubicima koji se očituju u iznosu štete većem od 40 milijuna eura.</p> <p>Iz tog razloga, a poučeni prethodnim neočekivanim i za opskrbljivač pogubnim izmjenama Metodologije, društvo Geoplin d.o.o. predlaže da se, u okviru novopredloženih Izmjena i dopuna Metodologije, jasno naznači tko će i na koji način prema opskrbljivačima plinom snositi odgovornost za štetu u slučaju da se, u tijeku važenja ovdje predloženih Izmjena i dopuna Metodologije, nadležna tijela ponovno odluče na izmjenu regulative koja će ići na štetu opskrbljivača plinom.</p>	Obrazloženo	Postojanje zabrinutosti ES zbog eventualnih izmjena regulative u razdoblju trajanja pružanja javne usluge opskrbe plinom može se razumjeti, ali nije u HERA-inoj nadležnosti da Metodologijom propisuje način rješavanja posljedica eventualnih poremećaja na tržištu plina.
Načelne primjedbe	E.ON Plin d.o.o.	<p>Ograničenje visine najvišeg troška opskrbe plinom</p> <p>Potrebno je uzeti u obzir rizik alokacija (razlika dobivena između energije plina distribuirane sukladno Metodologiji i energije plina dobivene na temelju podataka očitavanja obračunskih mjernih mjesta krajnjih kupaca od strane operatora distribucijskog sustava), mogućnost ponovne volatilnosti i poremećaja na tržištu plina, te njihov utjecaj na trošak financiranja nabave plina (kolaterale) u određivanju ograničenja visine najvišeg troška opskrbe plinom te mogućnost promjene (rasta) cijene reguliranih djelatnosti za razdoblje važenja tendera (promjena tarifa transporta, skladišta, LNG terminala). Sukladno gore navedenom smatramo da ograničenje visine najvišeg troška opskrbe plinom treba biti značajno veće u odnosu na prethodni tender.</p>	Prihvaćeno/ Obrazloženo	Prilikom izračuna najvišeg troška opskrbe plinom za potrebe javnog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge, HERA će uzeti u obzir sve relevantne čimbenike te provesti analizu svih sastavnih elemenata troška opskrbe plinom, uključujući troškove korištenja plinske infrastrukture, troškove energije uravnoteženja i ostale troškova u skladu s odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina, troškove vezane uz obveze energetske uštede propisane Zakonom o energetske učinkovitosti, kao i ostale operativne troškove opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizike povezane s neizvjesnošću kretanja pojedinih elemenata tijekom trogodišnjeg razdoblja. HERA će prilikom izračuna troška opskrbe plinom obuhvatiti sve navedene troškove kako bi se pokrili opravdani troškovi i rizici poslovanja OuOJU-a, a koji je ujedno, u skladu s odredbama ZTP-a, dužan osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom.

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
Načelne primjedbe	ENERGO d.o.o.	<p>Smatramo da ograničavanje troška opskrbe plinom uvelike šteti pravoj natječajnoj utakmici. Poučeni iskustvom sa zadnjeg natječaja i činjenice da 20% opskrbljivača nije imalo financijsku snagu održati predmetnu djelatnost te na taj način izgubilo dozvolu, evidentno je da se radi rizičnoj djelatnosti koja je značajno vezana za tržišna kretanja.</p> <p>Također, potrebno je svakom potencijalnom opskrbljivaču pustiti otvorenu mogućnost sagledavanja svih realnih troškova koje će kao mjeru predostrožnosti ugraditi u ponudbeni cijenu troška opskrbe plinom. Valja sagledati i činjenicu da tržišni opskrbljivač svojom nižom cijenom omogućava fluktuaciju korisnika koja sa jedne strane može biti zanemariva, dok s druge pak strane u slučaju značajnijih migracija opskrbljivača u obvezi javne sluge dovodi u značajne financijske probleme prvenstveno s aspekta već unaprijed dogovorenih količina plina sa dobavljačem.</p> <p>Ne ograničavanjem gornje granice troška opskrbe plinom natječajna utakmica je i dalje otvorena, no svaki od ponuđača moći će puno objektivnije i pažljivije procijeniti financijski rizik, dok postavljanjem okvira na neki način već unaprijed izbacujete potencijalne ponuditelje.</p> <p>Nadalje, analizom Shematskog prikaza određivanja troška nabave plina za regulacijske godine (Slika 2., str. 5) te popratnim tekstom dodatno se potvrđuje činjenica rizika djelatnosti, jer upravo kroz tekst pojašnjenja sugerirate da će se ugovori sa dobavljačima sklapati tek nakon provođenja natječaja što apsolutno ne mora biti u skladu i okvirima koji su ponuđeni na natječaju.</p> <p>Na taj način Opskrbljivača se dovodi u poziciju u kojoj on više nema manevarskog prostora obzirom da je ponudio cijenu na natječaju (sukladno postavljenom okviru) a dobavljač može promijeniti cijenu zbog x,y razloga koji su se u međuvremenu dogodili na tržištu.</p> <p>Slijedom svega navedenog apeliramo da se izbacuje ograničenje najvišeg troška opskrbe plinom.</p>	<p><i>Nije prihvaćeno</i></p>	<p>HERA smatra opravdanim odrediti, i u natječajnoj dokumentaciji objaviti, najviši trošak opskrbe plinom iznad kojeg ponude neće biti prihvaćene. Time bi se prevenirao rizik nuđenja i potencijalnog određivanja nerealno visokog iznosa troška opskrbe plinom koji bi se odrazio na cijenu koju plaćaju krajnji kupci.</p> <p>HERA će kod određivanja najvišeg troška opskrbe plinom uzeti u obzir sve relevantne čimbenike te provesti analizu svih sastavnih elemenata troška opskrbe plinom, uključujući troškove korištenja plinske infrastrukture, troškove energije uravnoteženja i ostale troškova u skladu s odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina, troškove vezane uz obveze energetske uštede propisne Zakonom o energetske učinkovitosti, kao i ostale operativne troškove opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizike povezane s neizvjesnošću kretanja pojedinih elemenata tijekom trogodišnjeg razdoblja.</p> <p>HERA će prilikom izračuna troška opskrbe plinom obuhvatiti sve navedene troškove kako bi se pokrili opravdani troškovi i rizici poslovanja OuOJU-a, a koji je ujedno, u skladu s odredbama ZTP-a, dužan osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom.</p>
Načelne primjedbe	HEP-Proizvodnja d.o.o.	<p>Za sigurnost opskrbe plinom na teritoriju RH odgovorna je Republika Hrvatska.</p> <p>Činjenica je da je deregulacija tržišta plina u RH znatno usporena uslijed zaštite krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo tijekom razdoblja energetske krize, poteškoćama i posljedičnim smanjenjem broja opskrbljivača plina.</p> <p>Prema postojećem Zakonu o tržištu plina (NN 18/88 i 23/20) definirani su izrazi:</p> <p>„Zajamčena opskrba“ plinom podrazumijeva obvezu javne usluge po reguliranim uvjetima krajnjem kupcu, priključenom na distribucijski sustav koji je ostao bez opskrbljivača.</p> <p>Zaštićeni kupac“ znači kupac koji ima pravo na opskrbu određenom količinom plina u slučaju djelomičnog poremećaja u opskrbi plinom.</p> <p>Mišljenja smo da sadašnjom definicijom „zajamčene opskrbe“ nisu u ravnopravnom položaju (po pitanju sigurnosti opskrbe plinom) krajnji kupci koju su priključeni na transportni sustav u odnosu na krajnje kupce koji su priključeni na distribucijski sustav. U obje navedene varijante priključenja na plinski sustav, proizvođači topline kao krajnji kupci plina opskrbljuju zaštićene krajnje kupce toplinskom energijom.</p> <p>Predlažemo da se u plinskoj regulativi izmjeni definicije pojma „zajamčena opskrba“, odnosno briše „priključenom na distribucijski sustav“ s obzirom na moguće da se u oba slučaja osigurava toplinska energija za zaštićene kupce (kućanstva i poduzetništvo) na toplinskim sustavima, neovisno da li imaju priključke plina na distribucijskom ili na transportnom sustavu. Napomena: Veliki termoenergetske lokacije mogu imati priključke i na oba sustava dobave plina s ciljem povećanja razine sigurnosti opskrbe krajnjih kupaca toplinskom energijom.</p> <p>Predmetni prijedlog je u funkciji održivosti poslovanja energetske subjekata koji proizvode i koji opskrbljuju toplinom zaštićene kupce, odnosno očekuju se jednaka prava i obveze za izravne zaštićene krajnje kupce plina preko plinskog ili neizravno zaštićene krajnje kupce preko toplinskog sustava.</p> <p>Predlažemo osigurati jednake energetske preduvjete različitim tehnologijama grijanja velikih gradova, odnosno poticati „zdravu tehnološku konkurentnost“, uz istodobnu jednakost prava i obveza za krajnje kupce neovisno da li priključeni na transportni ili na distribucijski sustav.</p> <p>1. Predlažemo ukidanje različitosti zajamčene opskrbe plinom za varijante priključenja: a) na transportni (prijenosni) sustav i/ili b) na distribucijski sustav, odnosno brisanje „distribucijski sustav“</p> <p>Trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo ne treba temeljiti na „prosjecku iznosa troška opskrbe plinom određenih za sva distribucijska područja, odnosno predlažemo da se motivira odlazak sa zajamčene opskrbe.</p> <p>2. Cijena na zajamčenoj opskrbi za kategoriju koja nije kućanstvo treba temeljiti na najvišoj cijeni nekog distribucijskog područja RH, tj ne na prosjecku cijenu svih opskrbljivača u obvezi javne usluge.</p>	<p><i>Nije prihvaćeno</i></p>	<p>S obzirom da podnositelj primjedbe ukazuje na potrebu izmjene plinske regulative, odnosno ZTP-a, ukazujemo kako HERA nije ovlaštena da svojom Metodologijom ili bilo kojim aktom kojeg donosi mijenja odredbe Zakona o tržištu plina.</p> <p>Propisano povećanje od 10%, 20% odnosno 30% troška nabave plina za ZO, odnosno krajnje cijene ZO za kupce koji nisu kućanstvo upravo ima za cilj motivirati krajnjeg kupca na odlazak sa zajamčene opskrbe, dok se s druge strane na taj način nastoji doprinijeti i</p>

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
		<p>Na predloženi način ujedno bi se stimulirali opskrbljivači za regulirano nuđenje zajamčene opskrbe.</p> <p>3. Sugestija da se umjesto izraza „trošak“ koristi izraz „jedinični trošak“, jer se svodi na €/kWh a ne na energetske trošak.</p> <p>4. Godine energetske krize treba izuzeti od mjerodavnih godina za utvrđivanje optimalnog razdoblja (rezultati HERA-e: svibanj, lipanj) za tržišnu nabavu plina na referentnom europskom tržištu (TTF). Kod stabilnih tržišnih uvjeta (izvan razdoblja energetske krize) nisu eskalirajući relativni i apsolutni iznosi između dvomjesečnih i višemjesečnih cijena plina.</p> <p>5. U tekstu metodologije predložimo jasno napisati da je fiksna mjesečna naknada za distribuciju plina na pojedinom distribucijskom području jednaka kod javne i kod zajamčene opskrbe plinom.</p>		<p>dotatnom povećanju prihoda zajamčenog opskrbljivača koji ima obvezu preuzimanja dodatnih kupaca koji su ostali bez svog opskrbljivača. HERA smatra da je propisano povećanje troška nabave plina od 10%, 20% odnosno 30% dovoljno zajamčenom opskrbljivaču za održivo poslovanje.</p> <p>Nakon provedene analize povijesnih kretanja cijena trgovanja sezonskim terminskim ugovorima (zima i ljeto) te uzimajući u obzir planirano provođenje javnog natječaja, kao i godine energetske krize, zaključuje se kako su cijene trgovanja proizvodima u svibnju i lipnju prosječno niže u odnosu na mjesece u preostalom razdoblju nakon planiranog provođenja javnog natječaja, te stoga HERA smatra da je razdoblje od 1. svibnja do 30. lipnja za koje se uzimaju cijene terminskih ugovora dovoljno razumno.</p> <p>HERA smatra da je dovoljno jasno napisano u stavku 4. predmetnog članka da se fiksna mjesečna naknada za tarifni model TMI utvrđuje na način propisan člankom 9. stavkom 2. Metodologije., odnosno da je jednaka i za javnu i za zajamčenu opskrbu plinom.</p>
Načelne primjedbe	GPZ-O d.o.o.	<p>U okviru javnog savjetovanja o prijedlogu Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu (dalje u tekstu: Metodologija), želimo predložiti povećanje troška opskrbe plinom (dalje u tekstu: Tops) iz čl.9. st.1. predložene Metodologije za opskrbljivače u obvezi javne usluge. Ovo bi povećanje bilo usmjereno na pokrivanje dodatnih troškova koji proizlaze iz potrebe za fleksibilnošću u operativnom poslovanju, izazvane migracijom kupaca bez ograničenja.</p> <p>Opskrbljivači u obvezi javne usluge prethodnih godina suočavali su se s povećanim i često nepredvidljivim troškovima u cilju održavanja pouzdane i stabilne opskrbe svim potrošačima. Obveza prihvaćanja svih kupaca i mogućnost kupaca da u bilo koje vrijeme mogu prijeći sa javne na tržišnu uslugu, unosi značajne varijacije u potražnji, što zahtijeva adekvatnu razinu fleksibilnosti u pogledu nabave plina i uravnoteženja bilančne skupine. Ovakvi uvjeti opskrbljivačima nalažu stalnu spremnost, često uz angažman van uobičajenih tržišnih mehanizama, što rezultira dodatnim troškovima. Svjedočili smo masovnim migracijama kupaca u slučaju značajne promjene tržišne cijene dobave plina u odnosu na istu propisanu važećom Metodologijom.</p> <p>Povećanje troška opskrbe plinom koje predložimo bio bi mehanizam koji omogućava kompenzaciju za ovakve izvanredne operativne troškove i koji jamči kupcu u obvezi javne usluge sigurnu uslugu opskrbe plinom. To ne samo da pridonosi financijskoj održivosti opskrbljivača, već omogućava i kontinuitet opskrbe potrošača pod uvjetima tržišne konkurencije, bez kompromitiranja principa otvorenog i poštenog tržišnog natjecanja.</p> <p>Zaključno, povećanje troška opskrbe plinom predstavljalo bi korak prema stabilnijem energetskom tržištu, pravednijoj distribuciji troškova, te bi ujedno ojačalo ulogu opskrbljivača u obvezi javne usluge, čime bi se omogućilo visoko kvalitetnu uslugu za sve potrošače.</p>	<p><i>Prihvaćeno/ Obrazloženo</i></p>	<p>Prilikom izračuna najvišeg troška opskrbe plinom za potrebe javnog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge, HERA će uzeti u obzir sve relevantne čimbenike te provesti analizu svih sastavnih elemenata troška opskrbe plinom, uključujući troškove korištenja plinske infrastrukture, troškove energije uravnoteženja i ostale troškova u skladu s odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina, troškove vezane uz obveze energetske uštede propisane Zakonom o energetskoj učinkovitosti, kao i ostale operativne troškove opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizike povezane s neizvjesnošću kretanja pojedinih elemenata tijekom trogodišnjeg razdoblja.</p> <p>HERA će prilikom izračuna troška opskrbe plinom obuhvatiti sve navedene troškove kako bi se pokrili opravdani troškovi i rizici poslovanja OuOJU-a, a koji je ujedno, u skladu s odredbama ZTP-a, dužan osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom.</p>
Članak 3.	Anonimno	Predložimo jasno definirati naziv regulacijske godine kako bi se izbjegli nesporazumi, odnosno da naziv takve godine bude definiran prema kalendarskoj godini u kojoj počinje regulacijska godina.	<p><i>Nije prihvaćeno</i></p>	HERA smatra da je dovoljno jasno definirano.

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
Članak 5.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Stavak (2): Umjesto „istu krajnju cijenu“ pisati „jednaku krajnju cijenu“.	<i>Prihvaćeno</i>	Prihvaćen prijedlog izmjene i korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 6.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Izjednačiti „definiranje najmanjeg broja dana prije početka „dogadaja“, tj. kao što je u stavku (2) „najmanje deset dana“ jednako tako pisati i u stavku (5) najmanje deset dana“ umjesto sada napisanih „najmanje sedam dana“ ili obrnuto (u oba slučaja sedam dana).	<i>Nije prihvaćeno</i>	Rokovi definirani u ovom članku su rokovi propisani ZTP-om, člancima 94. i 65.
Članak 7.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Poželjno je obrazložiti zašto se u stavku (3) kod Ts1 navodi „zaokružuju na četiri decimalna mjesta“, dok u stavku (4) kod Ts2 navodi se „zaokružuju na dva decimalna mjesta“.	<i>Nije prihvaćeno</i>	Kao što se može vidjeti iz važećih odluka o iznosima tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom, iznosi tarifnih stavki predstavljaju jedinične cijene niske vrijednosti te se zaokružuju i iskazuju na više od dvije decimalne radi točnosti i transparentnosti. HERA smatra da je ovakav način prikaza tarifnih stavki, koji je zadržan iz prijašnjih metodologija, ispravan te je također u skladu s člankom 15. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH.
Članak 8.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	St. (2) S obzirom na različito navođenje kroz tekst ove metodologije, „elementi“ i „komponente“ predložimo jasno napisati što su elementi a što komponente, postojeće navođenje je zbunjujuće-	<i>Nije prihvaćeno</i>	Predložena izmjena nije suštinske naravi.
Članak 9.	GPZ-O d.o.o.	<p>Predložimo da se u čl.9.st.1., i Prilogu 1. Metodologije od 01.10.2024.g. <u>uvede nova tarifna stavka za isporučenu količinu plina pod nazivom „Trošak naknade za energetske učinkovitost“</u> (EUR/kWh) i to u iznosu od 0,001525 EUR/kWh + PDV.</p> <p>Obzirom da je i sam regulator u čl.12.st. 1. Metodologije izrijekom naveo da trošak opskrbe plinom između ostalih pobrojanih troškova treba pokrivati i troškove u vezi obveza energetskih ušteda propisanih Zakonom o energetske učinkovitosti, smatramo daje opravdan naš zahtjev da se u krajnju cijenu opskrbe plinom uvede ova nova tarifna stavka pod nazivom „trošak naknade za energetske učinkovitost“.</p> <p>Temeljem zakonskih odredbi o primjeni sustava ušteda energije određeno je da su obveznici ušteda, opskrbljivači energije. Opskrbljivači energije od 2019.g. zaprimaju Rješenja Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (dalje: MINGOR) po kojima im se određuju godišnje obveze uštede energije u kWh. Zakonom o energetske učinkovitosti propisano je da stranke obveznice, uštede energije mogu ostvariti: ulaganjem u poboljšanje energetske učinkovitosti i poticanjem energetske učinkovitosti, kupnjom ušteda ili uplatom Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje: Fonda).</p> <p>Kao što vam je poznato, GPZ-Opskrba obavlja isključivo energetske djelatnosti opskrbe plinom i najveći je opskrbljivač kupaca u obvezi javne usluge i pruža uslugu isporuke plina za 60% kupaca kategorije javna usluga na teritoriju Republike Hrvatske. S obzirom daje cijena plina za kupce izjavne usluge kao i naša opskrba marža u cijelosti regulirana, smatramo da je ova obveza za opskrbljivače od 2020.g. trebala biti ugrađena kroz Metodologiju u novu tarifnu stavku za javnu uslugu jer iz iste proizlaze nove nametnute financijske obveze koje uz poznate rizike koje snose opskrbljivači plinom dodatno ugrožavaju poslovanje i financijsku situaciju opskrbljivača.</p> <p>Predložimo da se u okviru tarifne stavke za isporučenu količinu plina (Ts 1) od 01. listopada 2024.g. uvede nova naknada za trošak energetske učinkovitosti u iznosu od 0,001525 EUR/kWh + PDV. Predložimo da se iznos naknade za trošak energetske učinkovitosti odredi na način da predstavlja 0,8% iznosa naknade za neostvarene uštede energije koju svake godine objavljuje MINGOR, a koji za 2023. godinu iznosi 0,1906 EUR/kWh. Naknada za energetske učinkovitost više ne bi bila obveza opskrbljivača energije već bi se posebno iskazivala na računu za potrošnju plina i bila bi prihod Fonda, a obveza opskrbljivača bi bila da se naplaćena sredstava od strane krajnjih kupaca s osnova naknade za energetske učinkovitost prosljedi Fondu, najkasnije do 30. u mjesecu za prethodni mjesec od naplate.</p> <p>Predložimo da se u čl.9.st.2. i Prilogu I. Metodologije od 01.10.2024.g. <u>uvede nova vrsta fiksne mjesečne naknade za opskrbu plinom</u> (Ts2ops) od 0,35 EUR/kom, a koja bi bila jedinstvena za sve Tarifne modele.</p> <p>Smatramo da je neosnovano ukinuta ova naknada 01.04.2021 .g. i da je osnovan zahtjev da se ponovo u krajnju cijenu opskrbe plinom uvede fiksna naknada za opskrbu plinom. Time bi se opskrbljivačima plina omogućila naplata fiksnih troškova koje ima za svako obračunsko mjesno mjesto neovisno o isporučenim količinama plina (kao što su zaduživanje potrebno za premoštenje razlike između plaćanja obveza trgovcu plinom i naplate od kupca, priprema i tiskanje računa, poštanski troškovi vezani uz dostavu računa, bankarske naknade i drugi troškovi) jer postojeća opskrba marža, naročito nakon energetske krize i rizika kojima su izloženi opskrbljivači, ne pokrivaju sve troškove poslovanja opskrbljivača. Napominjemo da su samo poštanske usluge vezane za slanje računa kupcima u zadnjih godinu dana porasle za 25%.</p>	<i>Nije prihvaćeno</i>	Zakonom o energetske učinkovitosti propisana je obveza uštede energije kroz sustav obveza energetskih ušteda, a kao stranke obveznice sustava obveza određuju se opskrbljivači energije i sve njihove povezane osobe koje su opskrbljivači energije. U skladu s navedenim Zakonom, stranke obveznice dužne su obvezu ostvariti ulaganjem u poboljšanje energetske učinkovitosti i poticanjem energetske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji, i to na način da se ta ulaganja ostvare kao nove uštede energije, odnosno uštede energije koje se postižu primjenom mjera energetske učinkovitosti. U predmetnom Zakonu kao niti u bilo kojem drugom propisu nije propisana obveza HERA- i da uvede posebnu naknadu za energetske učinkovitost kao dijela krajnje cijene plina. Stoga, HERA nema zakonske osnove za uvođenje posebne naknade, odnosno nove tarifne stavke. S ciljem određivanja troška opskrbe plinom koji bi opskrbljivačima u obvezi javne usluge omogućio pokrivanje opravdanih operativnih troškova poslovanja, HERA će uzeti u obzir i troškove vezane uz obvezu energetskih ušteda propisanih Zakonom o energetske učinkovitosti.
Članak 10.	Anonimno	Radi izbjegavanja bilo kakve dvojbe u definiciji koja se odnosi na TTFS/W,i predlaže se „TTF Price Assesment – Summer t“ zamijeniti s „TTF Price Assesment – Summer t+1“.	<i>Nije prihvaćeno</i>	HERA smatra da je dovoljno jasno definirano.

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
Članak 12.	ENERGO d.o.o.	Iako, u oba stavka nije eksplicitno navedeno da će se u natječajnoj dokumentaciji ograničiti iznos Troška opskrbe plinom dok u popratnom dokumentu u savjetovanje sa zainteresiranom javnošću stoji“ uz uvjet da taj iznos bude jednak ili manji od iznosa najvišeg troška opskrbe plinom kojeg će, na temelju Prijedloga Metodologije, odrediti HERA i objaviti u natječajnoj dokumentaciji“..... smatramo kako je predmetni trošak vrlo bitno ne ograničavati gornjom granicom. Te je isto bitno istaknuti kroz članak a što smo i argumentirali kroz načelne primjedbe.	Nije prihvaćeno	Prilikom izračuna najvišeg troška opskrbe plinom za potrebe javnog natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge, HERA će uzeti u obzir sve relevantne čimbenike te provesti analizu svih sastavnih elemenata troška opskrbe plinom, uključujući troškove korištenja plinske infrastrukture, troškove energije uravnoteženja i ostale troškova u skladu s odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina, troškove vezane uz obveze energetske uštede propisane Zakonom o energetske učinkovitosti, kao i ostale operativne troškove opskrbljivača u obvezi javne usluge i rizike povezane s neizvjesnošću kretanja pojedinih elemenata tijekom trogodišnjeg razdoblja. HERA će prilikom izračuna troška opskrbe plinom obuhvatiti sve navedene troškove kako bi se pokrili opravdani troškovi i rizici poslovanja OuOJU-a, a koji je ujedno, u skladu s odredbama ZTP-a, dužan osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom.
Članak 12.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Predlažemo jasno definirati koji su to mogući „ostali troškovi“ ili brisati izraz „ostali troškovi“. Slična primjedba odnosi se i na navođenje „ostali operativni troškovi“, „ostali“ je nedefinirano.	Nije prihvaćeno	HERA smatra da je opravdano imati određenu fleksibilnost u slučaju da se pojave nepredvidivi troškovi koje bi trebalo uzeti u obzir.
Članak 13.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	st. (1) Predlažemo jasno napisati kod tarifne stavke Ts2 (fiksne mjesečne naknade) kod zajamčene opskrbe da je jednaka oznaka i jednaka stavka kao kod Ts2 za javnu uslugu. st. (6) Obrazložiti kaskadno povećanje do 10% u svakom idućem mjesecu kod zajamčene opskrbe, odnosno utemeljenost istog. st. (7) destimulirajuće je za razigravanje tržišta propisati da se trošak kod zajamčene opskrbe temelji na prosjeku iznosa troška opskrbe plinom određenih za sva distribucijska područja..... u obvezi javne usluge.	Nije prihvaćeno	HERA smatra da je dovoljno jasno napisano u stavku 4. predmetnog članka da se fiksna mjesečna naknada za tarifni model TMi utvrđuje na način propisan člankom 9. stavkom 2. Metodologije, odnosno da je jednaka i za javnu i za zajamčenu opskrbu plinom. Propisano povećanje od 10%, 20% odnosno 30% troška nabave plina za ZO, odnosno krajnje cijene ZO za kupce koji nisu kućanstvo upravo ima za cilj motivirati krajnjeg kupca na odlazak sa zajamčene opskrbe, dok se s druge strane na taj način nastoji doprinijeti i dodatnom pokrivanju troškova zajamčenog opskrbljivača koji ima obvezu preuzimanja dodatnih kupaca koji su stali bez svog opskrbljivača. HERA smatra da bi propisano povećanje troška nabave plina od 10%, 20% odnosno 30% trebalo biti dovoljno zajamčenom opskrbljivaču za održivo poslovanje.
Članak 13.	GPZ-O d.o.o.	Predlažemo da se u čl.13.st.3. i Prilogu 2. Metodologije od 01.10.2024.g. uvede nova tarifna stavka za isporučenu količinu plina pod nazivom “Trošak naknade za energetske učinkovitost” (EUR/kWh) i to u iznosu od 0,001525 EUR/kWh + PDV. Obzirom da je i sam regulator u čl.12.st. 1. Metodologije izriječno naveo da trošak opskrbe plinom između ostalih pobrojanih troškova treba pokrivati i troškove u vezi obveza energetske ušteda propisanih Zakonom o energetske učinkovitosti, smatramo da je opravdan naš zahtjev da se u krajnju cijenu opskrbe plinom uvede ova nova tarifna stavka pod nazivom „trošak naknade za energetske učinkovitost“. Temeljem zakonskih odredbi o primjeni sustava ušteda energije određeno je da su obveznici ušteda,		Zakonom o energetske učinkovitosti propisana je obveza uštede energije kroz sustav obveza energetske ušteda, a kao stranke obveznice sustava obveza određuju se opskrbljivači energije i sve njihove povezane osobe koje su opskrbljivači energije. U skladu s navedenim Zakonom, stranke obveznice dužne su obvezu ostvariti

Članak	Podnositelj prijedloga	Prijedlozi i primjedbe	Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno	Obrazloženje
		<p>opskrbljivači energije. Opskrbljivači energije od 2019.g. zaprimaju Rješenja Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (dalje: MINGOR) po kojima im se određuju godišnje obveze uštede energije u kWh. Zakonom o energetske učinkovitosti propisano je da stranke obveznice, uštede energije mogu ostvariti: ulaganjem u poboljšanje energetske učinkovitosti i poticanjem energetske učinkovitosti, kupnjom ušteda ili uplatom Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje: Fonda).</p> <p>Kao što vam je poznato, GPZ-Opkrba obavlja isključivo energetske djelatnosti opskrbe plinom i najveći je opskrbljivač kupaca u obvezi javne usluge i pruža uslugu isporuke plina za 60% kupaca kategorije javna usluga na teritoriju Republike Hrvatske. S obzirom daje cijena plina za kupce izjavne usluge kao i naša opskrbna marža u cijelosti regulirana, smatramo da je ova obveza za opskrbljivače od 2020.g. trebala biti ugrađena kroz Metodologiju u novu tarifnu stavku za javnu uslugu jer iz iste proizlaze nove nametnute financijske obveze koje uz poznate rizike koje snose opskrbljivači plinom dodatno ugrožavaju poslovanje i financijsku situaciju opskrbljivača.</p> <p>Predlažemo da se u okviru tarifne stavke za isporučenu količinu plina (Ts1) od 01. listopada 2024.g. uvede nova naknada za trošak energetske učinkovitosti u iznosu od 0,001525 EUR/kWh + PDV.</p> <p>Predlažemo da se iznos naknade za trošak energetske učinkovitosti odredi na način da predstavlja 0,8% iznosa naknade za neostvarene uštede energije koju svake godine objavljuje MINGOR, a koji za 2023. godinu iznosi 0, 1906 EUR/kWh. Naknada za energetske učinkovitost više ne bi bila obveza opskrbljivača energije već bi se posebno iskazivala na računu za potrošnju plina i bila bi prihod Fonda, a obveza opskrbljivača bi bila da se naplaćena sredstava od strane krajnjih kupaca s osnova naknade za energetske učinkovitost prosljedi Fondu, najkasnije do 30. u mjesecu za prethodni mjesec od naplate.</p> <p>Predlažemo da se u čl.13.st.4. i Prilogu 2. Metodologije od 01.10.2024.g. uvede nova vrsta fiksne mjesečne naknade za opskrbu plinom (Ts2ops) od 0,35 EUR/kom, a koja bi bila jedinstvena za sve Tarifne modele.</p> <p>Smatramo da je neosnovano ukinuta ova naknada O 1.04.2021.g. i da je osnovan zahtjev da se ponovo u krajnju cijenu opskrbe plinom uvede fiksna naknada za opskrbu plinom. Time bi se opskrbljivačima plina omogućila naplata fiksnih troškova koje ima za svako obračunsko mjesto neovisno o isporučenim količinama plina (kao što su zaduživanje potrebno za premoštenje razlike između plaćanja obveza trgovcu plinom i naplate od kupca, priprema i tiskanje računa, poštanski troškovi vezani uz dostavu računa, bankarske naknade i drugi troškovi) jer postojeća opskrbna marža, naročito nakon energetske krize i rizika kojima su izloženi opskrbljivači, ne pokrivaju sve troškove poslovanja opskrbljivača. Napominjemo da su samo poštanske usluge vezane za slanje računa kupcima u zadnjih godinu dana porasle za 25%.</p>	Nije prihvaćeno	<p>ulaganjem u poboljšanje energetske učinkovitosti i poticanjem energetske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji, i to na način da se ta ulaganja ostvare kao nove uštede energije, odnosno uštede energije koje se postižu primjenom mjera energetske učinkovitosti.</p> <p>U predmetnom Zakonu kao niti u bilo kojem drugom propisu nije propisana obveza HERA- i da uvede posebnu naknadu za energetske učinkovitost kao dijela krajnje cijene plina. Stoga, HERA nema zakonske osnove za uvođenje posebne naknade, odnosno nove tarifne stavke.</p> <p>S ciljem određivanja troška opskrbe plinom koji bi opskrbljivačima u obvezi javne usluge omogućio pokrivanje opravdanih operativnih troškova poslovanja, HERA će uzeti u obzir i troškove vezane uz obvezu energetske ušteda propisanih Zakonom o energetske učinkovitosti.</p>
Članak 14.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Preciznije napisati navod „utvrđuju se iznosu jednakom tarifnim stavkama“.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 16.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Umjesto Članka 156. pisati Članka 16.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 16.	GPZ-O d.o.o.	Potrebno je ispraviti pogrešan broj članka na način da umjesto članka 156. stoji članak 16.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 17.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Umjesto Članka 167. pisati Članka 17.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 17.	GPZ-O d.o.o.	Potrebno je ispraviti pogrešan broj članka na način da umjesto članka 167. stoji članak 17.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 18.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Umjesto Članka 17. Pisati Članak 18.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Članak 18.	GPZ-O d.o.o.	Potrebno je ispraviti pogrešan broj članka na način da umjesto članka 17. stoji članak 18.	Prihvaćeno	Korigirano u konačnom tekstu Metodologije.
Prijelazne i završne odredbe	GPZ-O d.o.o.	Komentar na prijelazne i završne odredbe Nastavno na komentar iz čl.10., predlažemo propisati kako se iznimno od čl.10. ove Metodologije, prilikom utvrđivanja troška nabave plina za regulacijsku godinu 2024./2025. u obzir uzima aritmetička		HERA smatra da se navedeni pristup iz članka 10. treba koristiti u prvom i svakom narednom

<i>Članak</i>	<i>Podnositelj prijedloga</i>	<i>Prijedlozi i primjedbe</i>	<i>Prihvaćeno / Obrazloženo /Nije prihvaćeno</i>	<i>Obrazloženje</i>
		sredina Bid i Offer cijena terminskih ugovora „TTF Price Assesment - Winter t" i „TTF Price Assesment - Summer t" za isporuku plina u regulacijskoj godini t, objavljenih u pojedinom danu tijekom razdoblja od 1. svibnja do 30. lipnja tekuće godine, u publikaciji ICIS HEREN „European Spot Gas Markets" (EUR/MWh).	Obrazloženo	izračunu, odnosno da ga nije potrebno mijenjati.
PRILOG 1.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	U naslovu Tablice 1. pisati Struktura krajnje cijene za javnu uslugu opskrbe plinom“. Umjesto „Krajnjem kupcu u građevini ili sijelu građevine namijenjenoj za stanovanje“ pisati jednostavniji uvriježeni izraz „Krajnjem kupcu kategorije kućanstvo“.	Nije prihvaćeno	Izraz “Krajnjem kupcu u građevini ili dijelu građevine namijenjenoj za stanovanje” koristi su u skladu s izrazom iz Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima.